

Actieplan Wiskunde A- en B-stroom

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Toelichting

Op basis van grootschalige toetsafnames wordt in een peilingsonderzoek bepaald hoeveel Vlaamse leerlingen de eindtermen of ontwikkelingsdoelen van een bepaald leer- of vakgebied behalen. Peilingsonderzoek wil op die manier bijdragen aan de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs op systeemniveau. Die informatie wordt teruggekoppeld aan de verschillende actoren uit het onderwijsveld. Zo kan elke actor rekening houden met de feitelijke prestaties van leerlingen bij de verdere acties om de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

In 2019 werd een engagementsverklaring voor wiskunde A-stroom opgesteld waarin een aantal thema's naar voor worden geschoven. In het actieplan dat hier voorligt, worden die thema's geconcretiseerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de peilingsresultaten [A-stroom \(2018\)](#) en [B-stroom \(2019\)](#). Rond die thema's wil het actieplan alle actoren uit het onderwijsveld stimuleren om met de resultaten uit beide peilingsonderzoeken aan de slag te gaan. Die thema's kunnen dezelfde zijn over peilingen heen, maar kunnen ook zeer specifiek zijn voor één leer- of vakgebied. Per thema worden een aantal doelstellingen geformuleerd waarvoor één of meerdere actoren zich de komende jaren wil inzetten. Elke doelstelling wordt geïllustreerd met acties die de actoren zelf selecteren: zo maakt ieder concreet hoe ze met de peilingsresultaten aan de slag willen gaan. Verschillende acties zullen op de A- en de B-stroom betrekking hebben, andere zijn specifiek voor de A- of de B-stroom.

We streven ernaar om doelstellingen op te lijsten die een brede gedragenheid genieten van de hele organisatie of groep waartoe de actoren behoren. We leggen hierbij liever het accent op kwaliteit dan op kwantiteit: we focussen eerder op enkele specifieke doelstellingen dan op een veelheid aan vage doelstellingen. Niet iedere actor neemt rond iedere doelstelling concrete acties op, maar iedere actor uit het onderwijsveld kan zich wel vinden in de ambitie die van alle doelstellingen uitgaat.

De werkgroep die een specifieke peiling opvolgt, zal via een jaarlijkse bijeenkomst de dynamiek en de dialoog over de doelstellingen, de bijhorende acties en de voortgang ervan stimuleren en faciliteren. De werkgroep zorgt op die manier voor input aan de stuurgroep die de peilingen in het algemeen opvolgt.

We erkennen dat dit een uitdagend traject is. We willen als overheid graag inzetten op die dialoog tussen de verschillende actoren. We hopen dat dit actieplan een stimulans kan zijn om in het belang van onze leerlingen, maar ook in het belang van de hele maatschappij, samen aan kwaliteitsvol onderwijs te werken.

Volgende actoren onderschrijven het actieplan wiskunde A- en B-stroom:

- Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS)
- Departement Onderwijs en Vorming (DOV)
- Gemeenschapsonderwijs (GO!)
- Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers (GEWU)
- Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KathOndVla)
- Onderwijsinspectie (OI)
- Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG)
- Platform Wiskunde Vlaanderen
- Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV)
- Uitwisseling en Vereniging Lerarenopleiders Vlaanderen (VELOV)

Doelstellingen

Thema 1: Samenwerking tussen onderwijsniveaus, onderwijsactoren en A- en B-stroom

- Doelstelling 1: We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen leerkrachten eerste graad A-stroom en B-stroom.
- Doelstelling 2: We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen lerarenopleiders.
- Doelstelling 3: We verbeteren de afstemming tussen basisonderwijs en secundair onderwijs, zowel op vlak van de doelen als op vlak van de gebruikte terminologie en didactiek.

Thema 2: Inhoudelijke en vakdidactische competenties

- Doelstelling 1: We bieden leraren(teams) onderbouwde en concrete handvatten aan om krachtige en effectieve leeromgevingen te creëren.
- Doelstelling 2: We organiseren leermomenten en nascholingen en werken begeleidings-trajecten uit.
- Doelstelling 3: We reiken (kandidaat-)leerkrachten ondersteunend materiaal en leermiddelen aan en ondersteunen hen bij het kritisch en doelgericht inzetten ervan.

Thema 3: Hervorming en implementatie van het curriculum

- Doelstelling 1: We inspireren leerkrachten bij het toetsen van de nieuwe eindtermen.
- Doelstelling 2: We evalueren de impact van de invoering van de eindtermen basigeletterdheid op de wiskundige competenties van de leerlingen eerste graad.

Thema 4: Interne kwaliteitszorg en beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

- Doelstelling 1: We stimuleren scholen tot doelmatig gebruik van beschikbare data en ondersteunen hen hierbij.

Thema 5: Maatschappelijke perceptie omtrent wiskunde veranderen

- Doelstelling 1: We nemen en ondersteunen initiatieven die zowel de schoonheid als de maatschappelijke relevantie van wiskunde voor het brede publiek illustreren.

Acties per doelstelling

Thema 1: Samenwerking tussen onderwijsniveaus, onderwijsactoren en A- en B-stroom

Doelstelling 1: We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen leerkrachten eerste graad A-stroom en B-stroom.		
Actie	OI	Opzetten en uitvoeren van een onderzoeksproject over de onderwijspraktijk wiskunde in de eerste graad SO.
Actie	POV	Leerkrachten van A- en B-stroom ondersteunen om samen een visie rond wiskundeonderwijs te ontwikkelen.
Doelstelling 2: We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen lerarenopleiders.		
Actie	VELOV	Opstarten van de VELOV leergemeenschap wiskunde: creëren van een overlegplatform voor lerarenopleiders wiskunde in het kleuter-, lager en secundair onderwijs.
Doelstelling 3: We verbeteren de afstemming tussen basisonderwijs en secundair onderwijs, zowel op vlak van de doelen als op vlak van de gebruikte terminologie en didactiek.		
Actie	AHOVOKS (Kwalificaties en Curriculum)	Bij de ontwikkeling van nieuwe eindtermen basisonderwijs afstemming zoeken met de eindtermen van de eerste graad secundair onderwijs, zowel wat inhouden als terminologie betreft.
Actie	GO!/KathOndVla	Binnen de pedagogische begeleidingsdienst meer structureel overleg organiseren tussen begeleiders SO en BaO.
Actie	KathOndVla	Leerkrachten BaO en SO samenbrengen om (i) inzicht te verhogen in en verbanden te leggen met de onderwijsdoelen van het andere niveau en (ii) te overleggen en eventueel af te stemmen over de didactische aanpak van bepaalde leerinhouden.
Actie	OI	Organiseren van meer intern overleg tussen de expertisegroep wiskunde BaO en de vakgroep wiskunde SO; opzetten en uitvoeren van een onderzoeksproject over de onderwijspraktijk wiskunde in de eerste graad SO.
Actie	OVSG	Vanuit de pedagogische begeleidingsdienst een themaproject wiskunde opzetten voor leerkrachten wiskunde waarin o.a. aandacht is voor het inzicht in de doelen en de didactiek van het voorgaande en volgende niveau/graad.
Actie	Platform Wiskunde Vlaanderen	Vanuit de Commissie Onderwijs een werkgroep BaO-SO opzetten bestaande uit lerarenopleiders wiskunde voor het kleuter-, lager en secundair onderwijs, wiskundedidactici en leerkrachten, om de aansluiting basisonderwijs – secundair onderwijs te verbeteren.
Actie	Uitwisseling	Uitwerken en publiceren van een uitgebreid artikel over didactische principes die heel courant ingezet worden in het basisonderwijs maar minder bekend zijn bij leraren eerste jaar SO.

Thema 2: Inhoudelijke en vakdidactische competenties

Doelstelling 1: We bieden leraren(teams) onderbouwde en concrete handvatten aan om krachtige en effectieve leeromgevingen te creëren.		
Actie	DOV	Opzetten en financieren van praktijkgericht onderzoek naar effectieve leeromgevingen in de B-stroom van het secundair onderwijs.
Doelstelling 2: We organiseren effectieve professionaliseringsinitiatieven.		
Actie	GO!	Opzetten van professionele leergemeenschappen o.a. rond evaluatie en digitale didactiek.
Actie	KathOndVla	Ondersteunende initiatieven/begeleidingstrajecten uitwerken voor leerkrachten m.b.t. aspecten van vakkennis en vakdidactiek.
Actie	OVSG	Vanuit de pedagogische begeleidingsdienst een themaproject wiskunde opzetten voor leerkrachten wiskunde, met vakkennis en vakdidactiek als pijlers.
Actie	POV	Begeleiden van leerkrachten en vakgroepen tot op de klasvloer bijvoorbeeld d.m.v. klasbezoeken, begeleiden van vakgroepoverleg ...
Doelstelling 3: We reiken (kandidaat-)leerkrachten ondersteunend materiaal en leermiddelen aan.		
Actie	GEWU	Ontwikkelen van leermiddelen die gestoeld zijn op recente inzichten op het vlak van effectieve didactische principes.
Actie	GO!	Aanreiken van ondersteunend materiaal, o.a. via de virtuele ruimte op Smartschool.
Actie	KathOndVla	Aanreiken van ondersteunend materiaal, o.a. via de leerplanpagina's op de pro-website.
Actie	Platform Wiskunde Vlaanderen	Vanuit de Commissie Onderwijs bijdragen aan de kwaliteit van didactische materialen door het organiseren van een matching tussen uitgevers en peer reviewers.
Actie	POV	Ontwikkelen van een handleiding met vakdidactische tips voor een wiskundeles (A-stroom).
Doelstelling 4: We faciliteren de doorstroom van relevante (praktijkgerichte) onderzoeksresultaten naar het brede werkveld.		
Actie	GEWU	Inzetten van de informatiekanaal (handleidingen, sociale media, ...) om de doorstroom van resultaten uit praktijkgericht onderzoek te faciliteren.
Actie	Platform Wiskunde Vlaanderen	Vanuit de Commissie Onderwijs mogelijkheden inventariseren om resultaten uit het wiskunedidactisch onderzoek te verspreiden naar lerarenopleidingen en de onderwijspraktijk.

Thema 3: Hervorming en implementatie van het curriculum

Doelstelling 1: We inspireren leerkrachten bij het toetsen van de nieuwe eindtermen.		
Actie	AHOVOKS (Examencommissie)	Op vraag aanbieden van sessie(s) waarin de Examencommissie haar expertise i.v.m. evaluatie/toetsing deelt en in wisselwerking gaat met scholen/leerkrachten.
Actie	AHOVOKS (Kwalificaties en Curriculum)	Erop toezien dat de peiling in 2022 en de gecentraliseerde toetsen worden opgesteld conform de competentiegerichte visie op het toetsen van de nieuwe eindtermen (met bijzondere aandacht voor de functionaliteit van de eindtermen wiskunde B-stroom en eindtermen wiskunde basisgeletterdheid) zodat items die vrijgegeven worden als goede voorbeelden kunnen dienen voor het summatief toetsen van de nieuwe eindtermen op school.
Doelstelling 2: We evalueren de impact van de invoering van de eindtermen basisgeletterdheid op de wiskundige competenties van de leerlingen eerste graad.		
Actie	AHOVOKS (Kwalificaties en Curriculum)	Bijdragen aan de ontwikkeling, uitvoering en valorisatie van de peiling wiskunde te graad A- en B-stroom o.a. met het oog op een eerste inschatting van de impact van de implementatie van eindtermen basisgeletterdheid op de beheersing van essentiële wiskundige competenties in functie van maatschappelijke participatie.
Actie	OI	Voorbereiden van het onderzoek naar de eindtermen basisgeletterdheid.
Actie	KathOndVla	Via de evaluatiebox en de nascholing- en begeleidingstrajecten: https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/evaluatiebox-basisonderwijs .
Actie	GEWU	Project rond het ontwikkelen van een diagnostische toets voor lezen en begrijpend lezen, in samenwerking met het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO, KU Leuven) en gesubsidieerd door Vlaio.

Thema 4: Interne kwaliteitszorg en beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

Doelstelling 1: We stimuleren scholen tot doelmatig gebruik van beschikbare data en ondersteunen hen hierbij.		
Actie	GO!/KathOndVla/POV	Scholen ondersteunen in omgaan met data m.b.t. wiskunde-onderwijs.
Actie	OI	Opzetten en uitvoeren van een onderzoeksproject over de onderwijspraktijk wiskunde in de eerste graad SO.
Actie	OVSG	Uitwerken van een themaproject datageletterdheid.
Actie	POV	N.a.v. toetsresultaten, opzetten van een begeleidingstraject met focus op datageletterdheid en vakdidactische inhoud.

Thema 5: Maatschappelijke perceptie omtrent wiskunde veranderen

Doelstelling 1: We nemen en ondersteunen initiatieven die zowel de schoonheid als de maatschappelijke relevantie van wiskunde voor het brede publiek illustreren.		
Actie	DOV	Verlengen van het STEM-actieplan en hierin wiskunde als discipline een meer expliciete plaats geven.
Actie	Platform Wiskunde Vlaanderen	Oprichten van een Commissie Outreach om in eerste instantie de initiatieven die bestaan te bundelen en een megafoon te geven.